

ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ SUTEIKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. gegužės 8 d. Nr. (20.4.)-TAR1- 78
Klaipėda

Posėdis įvyko 2018 m. balandžio 24 d. 13.00 val.

Posėdžio pirmininkas Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas
Posėdžio sekretorė Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistė

Dalyvavo (9 nariai iš 9):

1. dr. Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas;
2. Birutė Radavičienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Dokumentacijos valdymo skyriaus vyr. specialistė;
3. prof. dr. Daiva Kšanienė, Klaipėdos universiteto profesorė emeritė;
4. Eugenija Krasauskienė, VĮ Registrų centro Klaipėdos filialo direktoriaus pavaduotoja registriui;
5. Nijolė Laužikienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento direktorė;
6. prof. dr. Vygantas Vareikis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas;
7. Zita Genienė, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Istorijos skyriaus vedėja;
8. dr. Aušra Kavaliauskienė, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Etnografijos skyriaus vedėja;
9. doc.dr. Silva Pocyte, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė.

Posėdžio dalyviai:

1. Petras Šmitas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus pirmininkas;
2. Jonas Lukšas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus narys;
3. Vytautas Nausėda, Geodezijos ir GIS skyriaus vedėjas;
4. Žydrūnas Naujokas, radijo stoties „Laluna“ žurnalistas.

DARBOTVARKĖ:

1. **Dėl Adolfo Ramanausko – Vanago atminimo lentos teksto.**
2. **Dėl Nathano Nafthalio atminimo lentos teksto.**
3. **Dėl Prancūzijos ambasados prašymo įamžinti Prancūzijos 1920–1923 m. Klaipėdos krašto administravimą.**
4. **Dėl brolių Jono ir Juozo Vailokaičių atminimo įamžinimo.**
5. **Dėl Pajūrio gatvės pavadinimo keitimo.**

Posėdžio medžiaga:

1. Atminimo lentos Adolfui Ramanauskui – Vanagai teksto projektai, parengti V. Vareikio ir nuotraukos, 6 lapai;

2. Vasilijaus Safronovo el. paštu 2018-03-29 atsiųstas laiškas dėl R. Valsonoko ir N. Nafthalio atminimo lentų tekstų, 2 lapai;
3. V. Vareikio parengtas atminimo lentos Nathanui Nafthaliui tekstas ir N. Nathalio nuotrauka, 2 lapai;
4. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus 201804-20 prašymas „Dėl brolių Jono ir Juozo Vailokaičių atminimo įamžinimo“ ir rašto priedai, 4 lapai.
 - 4.1. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus pirmininko Petro Šmito 2018-04-12 prašymas;
 - 4.2. Brolių Jono ir Juozo Vailokaičių trumpos biografijos ir veiklos;
 - 4.3. Vasario 16-os klubo narės Irenos Bacevičienės laiškas.
5. Prancūzų ambasados Lietuvoje 2018-03-19 prašymas įamžinti Prancūzijos administravimą 1920-1923 m Klaipėdos kraštą ir atminimo lentų projektas, 7 lapai;
6. Adresų Pamario g.46 - Pajūrio g. 67 žemėlapis, 1 lapas.

1. SVARSTYTA. Adolfo Ramanausko – Vanago atminimo lentos teksto.

V. Vareikis pristatė Šiauliuose ir Panevėžyje esančių atminimo lentų nuotraukas. Informavo, kad susiekė el. paštu su A. Ramanausko dukra Auksute Ramanauskaite – Skokauskiene dėl atminimo lentos teksto. Jos nuomone, geriausias yra informatyvus ir trumpas Panevėžyje esančios atminimo lentos tekstas. Pristatė parengtus A. Ramanausko – Vanago atminimo lentos teksto variantus.

Komisijos nariai diskutavo dėl Adolfo Ramanausko – Vanago atminimo lentos Klaipėdoje teksto.

NUTARTA:

1. Pritarti šitokiam Adolfo Ramanausko – Vanago atminimo lentos (ant namo S. Neries g. 5) tekstui:
*„ŠIAME PASTATE VEIKUSIAME KLAIPĖDOS PEDAGOGINIAME INSTITUTE
 1937-1939 METAIS MOKĖSI LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SĄJŪDŽIO GYNYBOS PAJĖGŲ
 VADAS ADOLFAS RAMANAUSKAS – VANAGAS (1918-1957)“*
2. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai pagaminti standartinę Adolfo Ramanausko – Vanago atminimo lenta savivaldybės lėšomis.

Balsuota: 9 UŽ.

2. SVARSTYTA. Dėl Nathano Nafthalio atminimo lentos teksto.

V. Vareikis pristatė Nathano Naftalio atminimo lentos teksto projektus.

V. Čepas paklausė, at atminimo lentos tekstas bus ir jidiš kalba?

V. Vareikis atsakė, kad N. Naftalis nemokėjo jidiš kalbos ir kalbėjo vokiškai.

D. Kšanienė pastebėjo, kad gerai būtų, jeigu atminimo lentos tekstas būtų suprantamas ir užsienio turistams.

N. Laužikienė pritarė, kad atminimo lentoje reikia teksto ne tik lietuviškai, bet ir užsienio kalba. Tačiau iki šiol tokios sistemos nebuvo, todėl visos kitos atminimo lentos mieste yra tik lietuvių kalba.

Komisijos nariai diskutavo, kokia kalba papildomai reikėtų teksto, nes Klaipėdos mieste esantis žydų kultūros objektai yra įtraukti į mobiliąją programą „Discover Jewish Lithuania“, kuri yra Europos kultūros kelio programa.

E. Kaveckienė pasiūlė rašyti, kad N. Naftalis šiame pastate gyveno XX a. 3-4 dešimtmetyje, nes turimos žinios, kada tame pastate gyveno yra netikslios.

Komisija diskutavo, kaip reikėtų rašyti Nathano Naftalio vardą ir pavardę: linksniuoti ar ne, tik lietuviškai, ar dar ir užsienio kalba, jeigu taip - tai kokia kalba?

B. Radavičienė paaiškino, kad rišliame tekste nelietuviškos pavardės yra linksniuojamos, tačiau atminimo lentoje tekstas yra reklaminiis, todėl galima būtų pavardę ir nelinksniuoti.

V. Vareikis pastebėjo, kad norint surašyti atminimo lentoje informaciją, kuri būtų aktuali turistams ir dar keliomis kalbomis, atminimo lentos tekstas taptų per daug ilgas. Pasiūlė išsamią istorinę informaciją apie N. Naftalį pateikti mobilioje informacinėje programėlėje (APS).

NUTARTA:

1. Pritarti šiokiam Nathano Naftalio atminimo lentos (ant namo Liepų g. 3) tekstui:
*„ŠIAME NAME XX A. 3-4 DEŠIMTMETIJE GYVENO MEDIENOS PRAMONINKAS,
 PORTUGALIJOS GARBĖS KONSULAS KLAIPĖDOJE NATHAN NAFTHAL (1887-1945)“*
2. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai numatyti galimybę apie Nathana Naftalį informuoti keliomis užsienio kalbomis informacinėje programėlėje (APS).

3. SVARSTYTA. Dėl Prancūzijos ambasados prašymo įamžinti Prancūzijos 1920–1923 m. Klaipėdos krašto administravimą.

V. Vareikis pristatė Prancūzijos ambasados Lietuvoje prašymą leisti įamžinti 1920-1923 m. Klaipėdos krašto Prancūzijos administravimą, įrengiant atminimo lenteles ant 3 pastatų. Pritarė šiam prašymui, teigdamas, kad jis yra savalaikis, nes Klaipėda yra daugiakultūrinis miestas. Informavo, kad iš 3 pastatų - 2 pastatai priklauso privačiai nuosavybei, 1 pastatas - valstybės nuosavybė.

V. Čepas priminė, kad prancūzų įgula Klaipėdos sukilimo metu patyrė 12 žmonių aukų, paklausė, ar nebus konfliktų?

S. Pocyte pastebėjo, kad lietuvių kalba užrašas atminimo lentoje turėtų būti pirmesnis nei užrašas prancūzų kalba.

N. Laužikienė paaiškino, kad numatoma atminimo lentų atidengimo data 2018 m. birželio 2 d. sutampa su II-ojo tarptautinio teatrų festivalio Klaipėdoje, kuriame dalyvaus ir prancūzai, atidarymu.

NUTARTA:

1. Pritarti Prancūzijos ambasados prašymo įamžinti Prancūzijos 1920–1923 m. Klaipėdos krašto administravimą. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriui rengti miesto tarybos sprendimo projektą dėl atminimo įamžinimo Prancūzų ambasados Lietuvoje lėšomis.
2. Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymu, rekomenduoja Prancūzijos ambasadai Lietuvoje tekstus atminimo lentose išdėstyti tokia tvarka: pirma tekstas lietuvių kalba, paskui tekstas – prancūzų kalba.

Balsuota: 9 UŽ.

4. SVARSTYTA. Dėl brolių Jono ir Juozo Vailokaičių atminimo įamžinimo.

P. Šmitas pristatė Mažosios Lietuvos reikalų tarybos prašymą leisti įamžinti Klaipėdoje brolių Jono ir Juozo Vailokaičių atminimą, pažyminti jų nuopelnus finansuojant 1923 m. Klaipėdos krašto sukilimą. Papasakojo, kad broliai buvo įdomios asmenybės: verslininkas ir kunigas, kurie ne tik patys buvo turtingi ir įsteigė daug įmonių, bet 15 proc. pelno atiduodavo labdarai, rėmė besimokančius studentus. Prašoma pavadinti brolių Jono ir Juozo Vailokaičių vardu vieną iš miesto gatvių, parkelį ar aikštę. Pasiūlė pervadinti Trilapio gatvę.

V. Čepas paklausė Komisijos narių nuomonės dėl įamžinimo.

V. Vareikis pasakė, kad nesutinka dėl dviejų priežasčių: 1) broliai susiję labiau su Kauno miestu, ten jie ir įamžinti; 2) nėra faktinių įrodymų, kad ji rėmė sukilimą. Dėl įamžinimo remiamasi antriniais šaltiniais.

S. Pocyte pastebėjo, kad broliai nebuvo vieninteliai, kurie prisidėjo prie sukilimo rėmimo. Tada reikėtų ir kitus rėmėjus įamžinti. Nepritarė įamžinimui, nes remiamasi antriniais šaltiniais.

Z. Genienė pritarė V. Vareikio argumentams. Pasiūlė įamžinti gausų būrį sukilimo rėmėjų, įrengiant jiems atminimo lentą su išskaltomis pavardėmis, nes artėja sukilimo 100-metis 2023 m.

E. Krasauskienė ir B. Radavičienė, N. Laužikienė nepritarė dėl brolių Vailokaičių įamžinimo.

A. Kavaliauskienė pritarė V. Vareikio nuomonei ir pastebėjo, kad reikia išsamesnių tyrinėjimų.

V. Čepas pasiūlė ateityje, kai bus formuojamas Klaipėdos krašto prijungimo memorialas Teatro a., numatyti jame vietą visiems aukotojams, ne tik broliams Vailokaičiams.

NUTARTA. Nepritarti Mažosios Lietuvos reikalų tarybos prašymui leisti įamžinti brolių Jono ir Juozo Vailokaičių atminimą Klaipėdoje.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

5. SVARSTYTA. Dėl Pajūrio gatvės pavadinimo keitimo.

V. Čepas informavo, kad Klaipėdos mieste yra dvi gatvės, kurių pavadinimai klaidina, nes neatitinka gatvės vietos pagal gatvės pavadinimą: Pamario gatvė eina palei jūrą nuo Melnragės iki Karklės, o Pajūrio gatvė yra Tauralaukyje. Pastebėjo, kad reikėtų kito pavadinimo, kad žmonėms nesimaišytų. Pasiūlė pavadinti Pamario gatvę informatyviu pavadinimu - Girulių plentas, o Pajūrio tave Tauralaukyje palikti.

N. Laužikienė pastebėjo, kad Pajūrio gatvė Tauralaukyje atsirado dar tada, kai Tauralaukis priklausė Klaipėdos rajonui.

V. Čepas pasiūlė paskelbti gyventojų apklausą dėl Pamario gatvės pavadinimo pakeitimo.

N. Laužikienė pastebėjo, kad pirmiausia, patys gatvės gyventojai turėtų norėti tokio pakeitimo.

NUTARTA:

1. Pritarti V. Čepo pasiūlymui, kad reikia keisti Pamario gatvės pavadinimą.
2. Apsiklausti gyventojų nuomonės dienraščiuose dėl Pamario gatvės pavadinimo pakeitimo.

Nutarimas priimtas

Posėdis baigėsi 15 val.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Čepas

Posėdžio sekretorė

Raimonda Mažonienė